7. Vektorių projekcijos

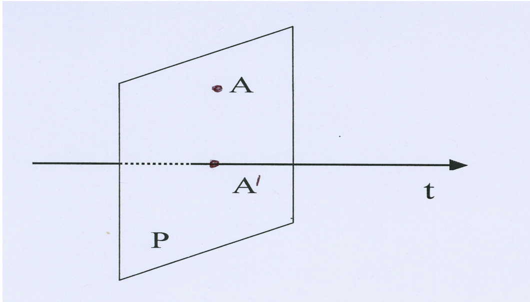

7.1. Apibrėžimas. *Taško A projekcija į nustatytos krypties tiesę t vadiname plokštumos P, einančios per tą tašką ir statmenos tiesei t susikirtimo tašką $A^{'}$.*

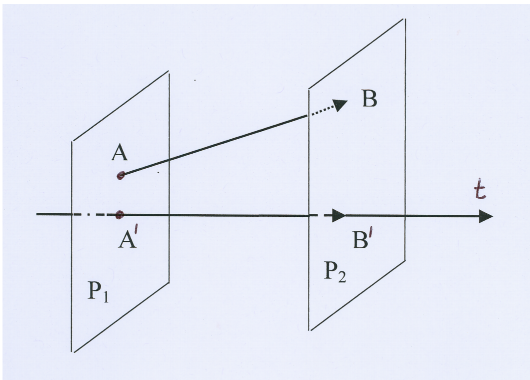

7.2. Apibrėžimas. *Vektoriaus $\overrightarrow{AB}$ projekcija į nustatytos krypties tiesę t vadiname to vektoriaus pradžios ir galo taškų projekcijų tiesėje t sudaryto vektoriaus $\overrightarrow{A^{'}B^{'}}$ ilgį, paimtą su pliuso ženklu, kai $\overrightarrow{A^{'}B^{'}}$ ir tiesės t kryptys sutampa, ir su minuso ženklu, kai kryptys priešingos.*

P.S. Kai vektorius $\overrightarrow{AB}$ yra plokštumoje, statmenoje tiesei t, jo projekciją laikome lygia nuliui.

Vektoriaus $\overrightarrow{AB}$ projekcija tiesėje t žymima $\mathrm{pr}_t\overrightarrow{AB}$.

Akivaizdu, kad lygių vektorių projekcijos toje pačioje tiesėje yra lygios. Todėl projektuojamojo vektoriaus $\overrightarrow{AB}$ pradžios tašką galima atidėti tiesėje t:

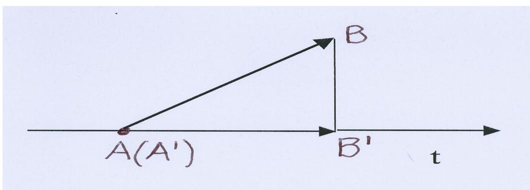

Pažymėję kampą, kurį sudaro vektorius $\overrightarrow{AB}$ su tiese t, raide φ, iš stačiojo trikampio $ABB^{'}$ kampo φ kosinuso apibrėžimo gauname lygybę

$$\mathrm{pr_t}(\overrightarrow{AB}) = ||\overrightarrow{AB}|| \cdot \cos\varphi.$$

7.3. Vektorių projekcijos savybės.

1) dviejų vektorių α ir β sumos projekcija lygi tų vektorių projekcijų sumai:

$$\mathrm{pr_t}(\alpha + \beta) = \mathrm{pr_t}(\alpha) + \mathrm{pr_t}(\beta).$$

2) skaičiaus a ir vektoriaus α sandaugos projekcija lygi to skaičiaus ir vektoriaus α projekcijos sandaugai:

$$\mathrm{pr_t}(a\alpha) = a\,\mathrm{pr_t}(\alpha).$$

Įrodymas.

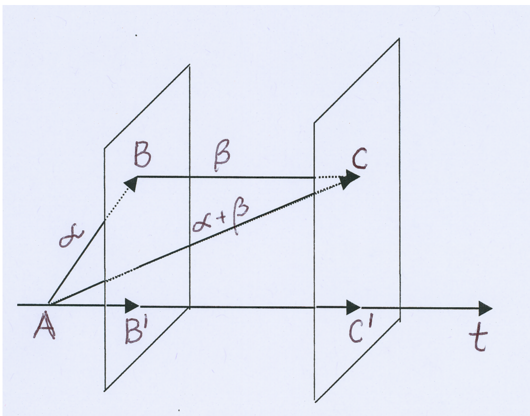

1) Iš tiesėje t esančio taško A atidedame vektorių $\alpha = \overrightarrow{AB}$ ir iš jo galo – vektorių $\beta = \overrightarrow{BC}$. Tuomet vektorių α ir β suma $\alpha + \beta = \overrightarrow{AC}$. Per taškus B ir C nubrėžę plokštumas, statmenas tiesei t, tarkime, vektorių $\overrightarrow{AB'}$ ir $\overrightarrow{B'C'}$ kryptys sutampa su tiesės t kryptimi. Tuomet

$$\mathrm{pr_t}(\alpha) = ||\overrightarrow{AB'}||, \ \mathrm{pr_t}(\beta) = ||\overrightarrow{B'C'}||,$$
$$\mathrm{pr_t}(\alpha + \beta) = ||\overrightarrow{AC'}|| = ||\overrightarrow{AB'}|| + ||\overrightarrow{B'C'}|| = \mathrm{pr_t}(\alpha) + \mathrm{pr_t}(\beta).$$

Nagrinėkime atvejį, kai vektorių $\overrightarrow{AB'}$ ir $\overrightarrow{B'C'}$ kryptys yra priešingos:

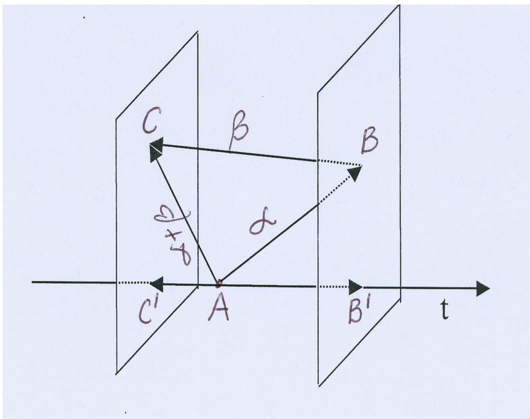

Tuomet reikalinga lygybė išplaukia iš šių lygybių:

$$\mathrm{pr_t}(\alpha) = ||\overrightarrow{AB'}||, \ \ \mathrm{pr_t}(\beta) = -||\overrightarrow{B'C'}||, \ \ \mathrm{pr_t}(\alpha+\beta) = -||\overrightarrow{AC'}||,$$
$$||\overrightarrow{AC'}|| = ||\overrightarrow{B'C'}|| - ||\overrightarrow{AB'}||. \ \ \triangle$$

2) Iš tiesėje t esančio taško A atidedame vektorius α ir $a\alpha$, laikydami, kad α kryptis sutampa su tiesės t kryptimi ir $a > 0$:

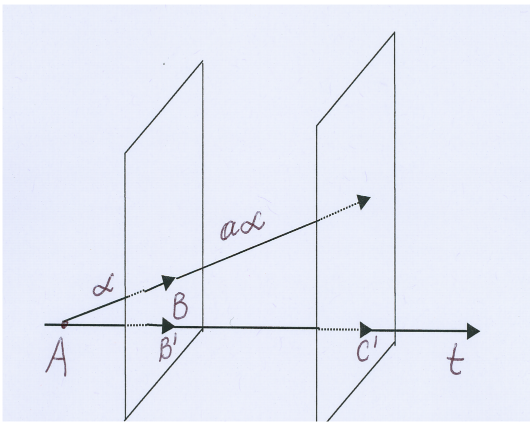

Tuomet $\mathrm{pr_t}(\alpha) = ||\overrightarrow{AB'}||$, $\mathrm{pr_t}(a\alpha) = ||\overrightarrow{AC'}||$ ir teiginys išplaukia iš santykio

$$\frac{||\overrightarrow{AC'}||}{||\overrightarrow{AB'}||} = a.$$

Analogiškai nagrinėjame atvejį, kai $a < 0$. $\triangle$